

ಹಂಚಿಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ದಾಖಲೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಅವರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 20 ಸಾವಿರ. ಮೂಲ ಸೋಲಿಗರು ಎಂದೂ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಬದಾರು ಸಾವಿರವಿರಬಹುದು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಸೋಲಿಗರನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿರುವ ವನ್ಯಜೀವಿ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಕಾರ್ಯಕರ್ತ ವಲ್ಲೀಶ್ ವಾಸುಕಿ.

ಸೋಲಿಗರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಅಪರೂಪದ ಅದ್ಭುತ ಔಷಧಿಯ ಮಹತ್ವವುಳ್ಳ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾರ ಜ್ಞಾನವಿದೆ. ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳ ಜಾಡಿನ ವಾಸನೆಯ ನಡುವೆಯ ಬದುಕುವ ಕೌಶಲ್ಯವಿದೆ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಜೇನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸೋಲಿಗರು ಈಗ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನಸಿಜೇನು ಸಾಕಲು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸೋಲಿಗರಲ್ಲಿ ಈಗ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕೊಡಿಸುವ ನಾಗರಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಬಂದಿದೆ. ಮೈಸೂರಿನವರೆಗೂ ಬಂದು ಓದಿನ ಆಸಕ್ತಿ ಇರುವ ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ರೊಟ್ಟಿಹಬ್ಬ ಎನ್ನುವ ವಿಸ್ಮಯ

ಸುಗ್ಗಿ ಕಾಲ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬದ ವೇಳೆ ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳು ಸತತವಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ ದಿನಗಳಂದು ಸೋಲಿಗರ ವಿವಿಧ ಪೋಡುಗಳಲ್ಲಿ ರೊಟ್ಟಿ ಹಬ್ಬ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಜರುಗುತ್ತದೆ. ಸೋಲಿಗರು ವರ್ಷಾವಧಿ ತಾವು ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಕುಲದೈವಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಪೂಜಿಸುವ ಈ ಸುಗ್ಗಿಹಬ್ಬಕ್ಕೂ ಮುನ್ನ ಬಿಳಿಗಿರಿ ರಂಗನಾಥನ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಜಾತ್ರೆ ಶುರುವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಚಿಕ್ಕ ಜಾತ್ರೆಯಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಜಾತ್ರೆಯ ನಡುವಣ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ರೊಟ್ಟಿಹಬ್ಬ.

ಬಿಳಿಗಿರಿರಂಗನ ಬೆಟ್ಟದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ

ರಂಗನಾಥ ಸೋಲಿಗರಿಗೆ ಭಾವನಾದ ಕಥೆ

ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಚಿಕ್ಕ ಜಾತ್ರೆ ಎಂದೂ ಯುಗಾದಿಯನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಜಾತ್ರೆಯೆಂದೂ ಸೋಲಿಗರು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಬಿಳಿಗಿರಿ ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಬೇಟಿ ರಂಗನಾಥ ಸ್ವಾಮಿಯೆಂದೂ ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿ ಬೇಟೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ, ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಸೋಲಿಗರ ಹುಡುಗಿಯ ಮೇಲೆ ಆಕರ್ಷಿತನಾಗಿ ಕೈಹಿಡಿದು ಎಳೆದ ಎಂಬ ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ.

ಈಗ ಬಿಳಿಗಿರಿ ರಂಗನಾಥ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರವಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ದೇವಾಲಯದ ಒಂದು ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಗರ ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಳಿಯ ಗುರುತು ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಿತ್ತು ಎಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ; ಅದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ನಂತರ ರಂಗನಾಥ ಸ್ವಾಮಿ ಆ ಸೋಲಿಗ ಕನ್ಯೆಯನ್ನೇ ಮದುವೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ವಾಸವಿದ್ದವೆಂಬುದು ನಂಬಿಕೆ.

ಬಿಳಿಗಿರಿ ರಂಗನ ಬೆಟ್ಟ, ಮಲೆ ಮಾದೇಶ್ವರನ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರತೀ ವರ್ಷ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ ದಿನಗಳಂದೇ ಸೋಲಿಗರ ಪೋಡುಗಳಲ್ಲಿ ರೊಟ್ಟಿಹಬ್ಬ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ರೊಟ್ಟಿ ಹಬ್ಬದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೇ ಸೋಲಿಗರು ದೊಡ್ಡ ಸಂಸಿಗೆ ಮರವನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತದ್ದರಂತೆ.

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಪೋಡುಗಳಿವೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ರೊಟ್ಟಿಹಬ್ಬ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಗೊಂಬೆಗಾಲು ಪೋಡು, ಪುರಾಣಿ, ಬುರುಡಬಗ್ಗೆ, ಚಿಕ್ಕ ಸಂಸಿಗೆ, ದೊಡ್ಡ ಸಂಸಿಗೆ, ಜೋಡಿಗರೆ ಈ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಗರು ವಾಸವಿರುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ರೊಟ್ಟಿ ಹಬ್ಬ ಅತ್ಯಂತ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಪೋಡಿನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 3 ದಿನ ಹಬ್ಬ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಶುರುವಾಗಿ, ದೊಡ್ಡ ಜಾತ್ರೆ ಅಂದರೆ ಯುಗಾದಿಯ ತನಕವೂ

ಈ ರೊಟ್ಟಿ ಹಬ್ಬ ವಿವಿಧ ಪೋಡುಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಬಿಳಿಗಿರಿ ರಂಗನ ಬೆಟ್ಟದ ಸುಮಾರು 600 ಚರ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಗರಿರುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ರೊಟ್ಟಿ ಹಬ್ಬ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲ ಸಮೀಪದ ಪುಣಜೂರು, ಯಳಂದೂರು ತಾಲೂಕಿನ 4 ಪೋಡುಗಳು, ಜೋಡಿಗರೆ, ಬೈಲೂರು, ಬೇಡುಗುಳಿ, ಹೊಸಪೋಡುಗಳಲ್ಲಿ ರೊಟ್ಟಿ ಹಬ್ಬದ ವೈಭವ ಈಗಲೂ ಕಾಣಬಹುದು.

ಹಬ್ಬದ ವಿಶೇಷ

ರೊಟ್ಟಿ ಹಬ್ಬದ ಮುಖ್ಯ ದಿನ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಕೊಂಡ ಹಾಯಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಂಜೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಆ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಕೊಂಡ ಹಾಕಿದ ನಂತರ ಕಾಡಲ್ಲಿ ತೇಗದ ಎಲೆ, ಮುತ್ತುಗದ ಎಲೆಯಂತಹ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಎಲೆಗಳನ್ನು ತರುತ್ತಾರೆ. ವರ್ಷಪೂರ್ತಿ ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರ ಮನೆಯಿಂದ ತಂದು ರಾಶಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಹಿಟ್ಟು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಆ ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಗಿ ಮುಂತಾದ ಧಾನ್ಯಗಳ ರೊಟ್ಟಿ ತಟ್ಟಿ ಕೆಂಡದ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿ ಬೇಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಬೇಯಿಸಿದ್ದನ್ನು ಪ್ರಸಾದ ಎಂದು ಹಂಚುತ್ತಾರೆ. ಯಾರು ಏನೇ ಬೆಳೆದರೂ ದೇವರಿಗೆ ನೈವೇದ್ಯ ಕೊಡಲೇಬೇಕು.

ರೊಟ್ಟಿ ಹಬ್ಬದ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಶೇಷ ಎಂದರೆ ಸಂಜೆಯಿಂದ ಮಾರನೆಯ ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯವರೆಗೂ ಡೋಲು ಬಡಿದುಕೊಂಡು ಸೋಲಿಗರು ತಮ್ಮ ಜನಪದ ನೃತ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. 'ಗೊರು ಗೊರುಕ ಗೊರುಕಾನ' ಎನ್ನುವ ಜನಪದ ಹಾಡು ಈ ಸೋಲಿಗರದ್ದೇ. ಹಾಡು ಹಾಡುತ್ತಾ ರಾತ್ರಿಯಿಡೀ

ಇರುಳನ್ನು ಬೆಳಕಾಗಿಸುವ ಹಬ್ಬದ ಸಂಭ್ರಮ

